

5325 2. Beh. af Lovf. om Forandr. af Kontiende til Pengeyd. eft. Kapitelstart. 5326

at fremme Reformerne paa en saadan Maade, at de kunne modtages fra den anden Side. Jeg synes imidlertid, at denne Session turde give det ærede Medlem og hans Venner et meget levende Billede af, at den Maade, hvorpaa de ville fremme Reformen, er reformsødelæggende; thi det andet Thing har, trods den Belovelse, som til enhver Tid næres, og som man i tidligere Sessioner har fundet hos det, trods den Impøbetommen, som man efter min Mening — og jeg har i 8 Aar været Medlem af det andet Thing, saaledes at jeg kan tale med derom — altid har ønsket at vise, dog ikke kunnet gjøre det i denne Samling, da de Reformforslag, som i den ere komne her fra dette Thing, have været af den Bessaffenhed, at det andet Thing end ikke har troet at kunne forsvare at spilde Tid paa at lade dem komme til 2den Behandling. Dette forekommer mig at indeholde en god Lære, som det Parti skulde lægge sig paa Sinde, der stiller Fordringer til de Mænd, som siges at være privilegerede i politisk Henseende, og at indtage en Plads i det andet Thing, der særlig forpligter dem til at fremme gavnlige Reformen. Jeg for mit Vedkommende deler ganske den Anskuelse, at Landsthinget, hvis Reformerne ere maadeholdne og tage Hensyn til alle begrundede Interesser, selv med Overvindelse, selv om det er Reformen, der ikke ligge det paa Sinde, dog vil fremme dem af Hensyn til dette Thing. Jeg skal nu isørigt, forlædende dette Thema, gjøre nogle Bemærkninger, der ere fremkaldte var, hvad den ærede Ordfører og andre Medlemmer have udtalt om min Stilling til Sagen. Det forekommer mig, at den, der indbringer et Lovforslag i Thinget, og som saaledes vil benytte det private Initiativ, har en Forpligtelse til at oplyse den Sag, med Hensyn til hvilken han æfter Regjeringens og Thingenes, sine Kollegers Tilslutning. Jeg mener, det er hans Pligt at forberede Sagen saaledes, at det ikke er en løs Lante, der kastes ind i Thinget, men at det virkelig kan siges at være Noget, der fortjener Navn af et Lovforslag. Man maa nu imidlertid med Forbavelse se, hvorledes en af de ærede Herrer, der have indbragt Forslaget, udtaler sig derom; det er det nu fraværende Medlem for Maribo (Frederiksen), til hvem jeg sigter. Han har ønsket Oplysninger, og han mener det er Regjeringens uafviselige Pligt at skaffe disse Oplysninger tilveie; men uagtet han anser dette for Regjeringens Pligt, og uagtet han anser Oplysningerne for nødvendige til at fremme Sagen, ønsker han den dog fremmet, skjøndt Oplysningerne ikke foreligge. Jeg ser ikke, det kan være forstandigt, saaledes at kræve Regjeringens

og Thingenes Tilslutning til en Sag, naar man selv mener, at dens Fremme kræver Oplysninger, der ikke ere stoffede tilstede. Efter det ærede Medlems Mening maa Sagen, da den blev indbragt her, have været fuldstændig umoden, og den maa ligeledes være det paa dens nuværende Stadium, men han er ikke den Æneste herom; Udvalgets Formand (Høgsbro) er ganske enig i den Henseende med det ærede Medlem. Udvalgets ærede Formand yttrede udtrykkeligt, at han manglede Mærker af Oplysninger, og at Regjeringen havde kunnet opfylde den Forpligtelse, en tidligere Indenrigsminister i den Henseende havde paataget sig. Han fremhævede navnlig et Punkt, nemlig Spørgsmaal om Tiendens Handelsværdi i Sammenligning med Kapitelstarten, thi om dette Forhold var det dog nødvendigt at vide Besked, naar man gik til Afsløsning. Jeg kan underskrive det ærede Medlems Udtalelse i den Henseende, thi det er vist, at man, inden man paa en begrundet Maade kan tage Bestemmelse om Afsløsningen, maa vide, hvilket Forhold der er imellem Kapitelstarten og de Priser, der ere betalte omkring i Landet og opnaaede paa de Tider, da Kornet sælges efter at være leveret in natura. Uagtet det ærede Medlem saaledes manglede Oplysninger og bestemt paapegede, hvilke Oplysninger han manglede, har han ikke desto mindre ment, at man kunde fremme Forslaget paa dette Grundlag og søge her at skabe en Herreds-Kapitelstart, hvorom Ingen veed, hvad den vil lede til, og om den er retfærdig. Hvorvidt den nogenlunde vil kunne afhjælpe det Misforhold, der kan komme tilstede mellem de nu opnaaede Priser paa Tiende in natura og Kapitelstarten, kan dog Ingen endnu have nogen som helst Mening om; Ingen veed, hvorvidt der kan opnaas Noget i den Henseende. Man kan tænke sig det som et Expedient for at opnaa det, men Ingen veed, om det virkelig opnaas Noget. Jeg skal imidlertid ikke forfølge Tanken videre, thi ærede Medlemmer have allerede oplyst, hvilke store Ubilligheder man derved kan komme til. Jeg skal kun udtale, at saa Meget dog synes aabenbart, at naar Lovgivningen i sin Tid har filllet det frit hen for Tiendejderen og Tiendetageren enten at komme til en Afsløsning efter Kapitelstarten eller at fastsætte Tienden in natura, er det en stor Ubillighed nu at ville paatvinge den ene af Parterne at skulle modtage et Bederlag efter en lavere Kapitelstart —, thi det er aabenbart, at Herredskapitelstarten bliver lavere end den almindelige — at paatvinge ham, hvad han tidligere frivillig har kunnet opnaa, hvis han havde vidst, at man vilde komme til at ud-